

Aktuality

Ešte stále je čas!

Na tému vysporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom...

strana 3

Škola

Školské zvesti

V dňoch 19.1. - 21.1.2004 zistovala Štátna školská inšpekcia...

strana 5

Zdravie

Zo života ČK v našej obci

Dňa 6. 2. 2004 sa konalo výročné zhromaždenie členov...

strana 7

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK VI, ČÍSLO 1

21. MAREC 2004

NEPREDAJNÉ

Editoriál

Dušan Dírer

Vážení čitatelia, dnešné vydanie nášho - vášho časopisu "Štiavnické To i To" má dátum vydania trochu neobvyklý - nedeľa 21.3.2003. Nie je to náhoda, ale zámer.

Nejde totiž iba o hocijaký deň. Okrem toho, že je to nedeľa, že je to deň jarnej rovnodennosti, je to tretia nedeľa tretieho mesiaca v roku, v súčasnom - treťom tisícročí. Tento dvadsiaty prvý deň v mesiaci (v dvadsiatom prvom storočí) sme si

vybrali ako dátum vydania tohto čísla časopisu aj z toho dôvodu, že je to v poradí 21. vydanie nášho časopisu.

No uznajte, že táto kombinácia čísiel je veľmi zaujímavá. Niekoho takáto drobnosť možno zaujme, možno poteší, ale určite aspoň odpúta od bežných životných starostí. A aj o takéto maličkosti nám ide, keď pripravujeme pre svojich čitateľov nové vydanie tohto časopisu.

Prajem Vám, aby ste sa pri jeho čítaní aspoň trochu odreagovali a potešili...

Do pozornosti podnikateľom

V snahe zosúladiť našu koncepciu zákonov o spotrebných daniach so smernicami Rady Európskej únie, prijala Národná rada Slovenskej republiky nasledovné zákony: zákon NR SR č. 98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja, zákon NR SR č. 104/2004 Z.z. o spotrebnej dani z vína, zákon NR SR č. 105/2004 Z.z. o spotrebnej dani z liehu, zákon NR SR č. 106/2004 Z.z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov a zákon NR SR č. 107/2004 Z.z. o spotrebnej dani z piva.

Tieto zákony nadobudnú účinnosť až dňa 1.5.2004, teda vstupom SR do EÚ, avšak s výnimkou spoločných, prechodných a záverečných ustanovení, ktoré nadobudli účinnosť už od 1.3.2004.

Významnou zmenou v týchto právnych predpisoch je prechod správy spotrebných daní z daňových orgánov na colné orgány, čo znamená, že kompletnú správu spotrebných daní budú od 1.5.2004 vykonávať namiesto daňových úradov colné úrady a ich pobočky.

Právnické alebo fyzické osoby, ktoré chcú od 1.5.2004 v rámci podnikania tovary podliehajúce spotrebným daniam vyrábať, spracovávať, skladovať, prijímať, odosielať, používať alebo prepravovať alebo tie osoby, ktoré tieto činnosti už v súčasnosti vykonávajú

Pokračovanie - s. 3

Zo zasadnutia OZ

Posledné zastupiteľstvo sa konalo dňa 12.12.2003. Zasadanie otvoril a viedol Dušan Lauko. Zastupiteľstvo bolo zložené z dvoch častí a to pracovnej a slávnostnej. Na slávnostnú časť boli prizvaní okrem poslancov aj pracovníci školy, učiteľia, členovia redakčnej rady a predsedovia jednotlivých organizácií našej obce. Starosta poďakoval prítomným za spoluprácu v roku 2003 a požiadal o spoluprácu aj v nasledujúcom roku.

Pracovná časť sa niesla predovšetkým prijímaním VZN obce na rok 2004. VZN obce č. 4/2003 o miestnych poplatkoch. V tomto bode poslanci prehodnotili jednotlivé miestne poplatky, navrhli zvýšiť

miestny poplatok za odvoz komunálneho odpadu na osobu/rok z doterajších 200,- Sk osoba/rok na 250,- SK osoba/rok. Pri tomto VZN a hlavne pri výške poplatku by som chcel napísať o možnosti ako ustáliť sumu 250,- Sk aj do budúcnosti. Už dávnejšie som písal v našich novinách o množstve odpadu v tom zmysle, že aj priložené 10 kg vrecko k železnej kuka-nádobe sa počíta tak, ako keby bola (ďalšia) kuka-nádoba kompletne naplnená. V priebehu roka pribudne v našej obci 1 alebo 2 kontajnery na plasty, do ktorých budete môcť plastové fľaše odovzdávať bezplatne a obec sa postará o ich likvidáciu. V po-

Pokračovanie - s. 2

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Dokončenie - s. 1

slednej dobe bolo dokázané, že v kuka-nádobách sa nachádzal aj odpad, ktorý sa v domácnostiach dal aj ináč využiť. Z obce bolo vyvezených viac ako 35 veľkoplošných kontajnerov, v ktorých nie vždy bol naložený komunálny odpad. V roku 2003 naša obec okrem vybrať finančných prostriedkov zaplatila za likvidáciu odpadu aj z prostriedkov obce a to sumu cca 100 000,-Sk. V našej obci stále pretrvávajú ešte skupina ľudí, ktorí tvrdia že aj po zaplacení poplatku nevyvezli ani jednu kuka-nádobu. Tvrdia, že odpad v domácnosti dokážu vyseparovať na 100%. Verím im. Naopak sú ľudia, ktorí za 200,- Sk vyvezli ďaleko viac odpadu. Len nevieme vymyslieť systém, ktorý by bol spravodlivejší ako je terazší. Určite Vás napadla myšlienka, že najlepšie by to bolo na tzv. čiarkový systém - kto koľko vyvezie, toľko zaplatí. Ale v tomto prípade Vás ubezpečujeme, že viac odpadu bude v prírode ako v kuka-nádobách. Uvažovalo sa o zvýšení poplatku až na 300,-Sk osoba/rok, avšak poslanci našli riešenie. V tomto roku budú veľkoplošné kontajnery pristavené len 2x do roka.

V ďalšom bode bolo schválené VZN č. 5/2003 o nakladaní s komunálnymi odpadmi. Jeden z najobsiahlejších bodov bolo VZN obce č. 6/2003 o dani z nehnuteľností. Novelou zákona sa zmenila hodnota ornej pôdy z 2,36 Sk/m² na 1,51 Sk/m² a trvale trávnaná plocha z 2,36 SK/m² na 0,51 Sk/m². Pri tomto spôsobe ocenenia bolo konštatované, že obec príde o nemalé finančné prostriedky pri výbere daní. Poslanci OZ preto navrhli, aby táto strata bola z časti kompenzovaná zvýšením ceny za stavbu a to: garáž zo 4,-Sk/m² na 6,-Sk/m² a stavebný po-

zemok, na ktorý je vydané stavebné povolenie z 1,-Sk/m² na 2,-Sk/m². OZ sa snažilo v priemere udržať výšku daní na úrovni roku 2003.

Bez pripomienok bolo schválené VZN obce č. 7/2003 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb.

V ďalšom VZN obce č. 8/2003 o používaní miestnej kanalizačnej siete a poplatkoch za jej používanie ostalo nezmenené, tak ako v roku 2003.

Na tomto zasadnutí bol predložený návrh rozpočtu na rok 2004, ktorý bol aj schválený a jeho podrobnejšiu podobu uverejníme v nasledujúcom čísle. Z najväčších investičných akcií treba spomenúť:

- nevyhnutná oprava domu smútku (chodník, strecha),
- plynofikácia zasaďacky kultúrneho domu,
- projektová dokumentácia na vysporiadanie cesty nad ihriskom,
- rekonštrukcia kuchyne základnej školy,
- projektová dokumentácia.

Žiadosť odpredaja časti lokality Rybník na výstavbu dobovej ručnej papierne. Poslanci po prerokovaní navrhli cenu 650,-Sk/m², s tým že obecné zastupiteľstvo si vyhradzuje právo odstúpenia od zmluvy v prípade, že nebude na nehnuteľnosti postavené uvedená stavba. Záujemca o kúpu sa do dnešných dní nerozhodol.

Rôzne:

- vstup obce do spoločnosti, ktorá chce využívať prostriedky z recyklačného fondu MŽP SR,
- predĺženie nájomnej zmluvy na školský byt pre manželov Lehotských do 31.12.2004,
- upravenie nájomného za školský byt,
- predloženie a schválenie smernice č. 2/2003 o inventarizáciách.

Ďalšie zastupiteľstvo sa konalo dňa 20.2.2004.

OZ ako prvé prejednálo problematiku rekonštrukcie hlavného križa na miestnom cintoríne. Poslanci navrhli osloviť viacero firiem a urobiť výberové konanie. Prvá verejná zbierka na uvedenú stavbu sa bude konať 16.5.2004. Ďalej sa rozhodlo, že o rekonštrukcii budeme informovať aj správcu farnosti, ktoré poprosíme o spoluprácu. Pri tejto príležitosti bolo dohodnuté, že bude vykonaná aj obhliadka domu smútku a oplotenia cintorína a dohodnutý rozsah prác poslancami.

Využitie minerálnej vody - vrt u p. Raganovej. Poslanci zobrali na vedomie informáciu, že predmetnú parcelu vlastní v celom rozsahu p. Raganová avšak licenciu na plnenie vlastní iná právnická osoba. Obec má na evidenčnom liste 10 m², kde sa nachádza vrt. Vlastník pôdy žiada o podpísanie tzv. hlásenky zmien, čomu sa obec nebráni ale žiada 100% právne odôvodnenie. Poslanci konštatovali, že na predmetný problém sa uskutoční mimoriadne zasadnutie OZ.

Jedným z dôležitých programov bola problematika financovania ZŠ v našej obci. Ako ste mali možnosť počuť aj naša škola prešla na tzv. normatívne financovanie. To znamená, že pri počte 43 žiakov dostane naša obec na celkový chod školy, vrátane miezd a odvodov čiastku 1 439 000,- Sk na jeden školský rok vrátane prázdnin. Či dokáže s uvedenou čiastkou pokryť chod školy ukáže budúcnosť. Avšak už dnes vieme povedať, že ak budeme chcieť v škole zachovať kuchyňu a školský klub bude potrebné doplatiť z obecných prostriedkov čiastku vyššiu ako 150 000,- Sk. Ďalej sa otvára problém udržania

Materskej škôlky v Štiavničke, ktorá je na tom s financovaním omnoho horšie ako naša ZŠ. Tento problém zrejme budú musieť vyriešiť OZ oboch obcí.

Rôzne:

- informácia o rozdelení Poľovníckeho združenia Salatin, v našom poľovníckom združení zostalo, po osamostatnení sa poľovníkov z Liptovských Sliachov, 29 členov. Novým predsedom sa stal Lubomír Omasta.

- Príprava výberového konania funkcie riaditeľa školy a učiteľa,

- Súhlasné stanovisko s výstavbou rodinných domov (Ing. Ujmiaková, p. Karlík, p. Hollý, p. Vilček/Obert),

- Súhlasné stanovisko s vybavovaním stavebného povolenia: Futbalová tribúna, ktorá by mala byť postavená v prípade postupu do V. ligy z prostriedkov sponzora,

- Informácia o prijatí nového reštitučného zákona, v ktorom si občania môžu opäť uplatniť prinavrátanie pôdy avšak v termíne do 31.12.2004,

- Informácia starostu, že ako fyzická osoba odkupuje parcelu v intraviláne a extraviláne od fyzických osôb,

- Orange: žiadosť na premeranie signálu,

- Plynofikácia základnej školy - tesne pred dokončením,

- Informácia o uskutočnenom audite k 31.12.2002 - bez výhrad (možnosť k nahliadnutiu),

- Informácia o vyňatí z pôdneho fondu v lokalite na začiatku obce, p. Michalík vlastní pozemku rieši tieto vzťahy za spolupráce s firmou LOOS Ružomberok,

- Kronika obce napísaná do roku 1983 (Ing. Janiga) - nutné pokračovať aspoň do roku 2000, vytvorenie komisie, ktorá bude pokračovať v písaní.

■

Ešte stále je čas!

Ladislav Slanicay

Na tému vysporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom sme už boli na stránkach nášho "To i to" písali. Čas pokročil, niektorí vlastníci, alebo dedičia stihli si veci právne usporiadať, no niektorí žijú stále v presvedčení, že času je stále dosť! A vážení, nie je tomu tak!

Mnohé neusporiadané dedičské vzťahy svedčia o tom, že stále je potrebné v predmetnej veci konať, pochopiteľne tým, ktorým na veci záleží a čo dôležitejšie, majú aj záujem.

Stav, ktorí evidujeme je predpokladom toho, že ak sa veci nepohnú podstatným spôsobom vpred, štát sa dostane v krátkom čase k majetku, ktorý by vlastne mal patriť jednotlivým fyzickým osobám.

V tejto súvislosti je potrebné zvlášť upozorniť na nehnuteľnosti, na poľnohospodársku pôdu, ktorú obhospodarujú poľnohospodárske družstvá. Aj tieto nehnuteľnosti je potrebné prehodnotiť, je potrebné upresniť evidenciu, ktorú na vlastníkov vedu jednotlivé PD a nespoliehať sa na evidenciu, ktorú majú poľnohospodárske družstvá, lebo táto tiež nemusí byť za každých okolností hodnoverná a presná. Pokiaľ tu nebude súlad medzi tým, čo družstvá evidujú a čoho sa cítite byť vlastními, je treba vo veci konať! Evidenciu vlastníkov môžu komplikovať po právnej stránke aj nedoložené vlastnícke vzťahy. Dedičské rozhodnutia, ktoré, pokiaľ sa týka poľnohospodárskej pôdy, v mnohých prípadoch uvádzali len skutočnosť, že poľnohospodárska pôda je v obhospodarovaní poľnohospodárskeho družstva, nie sú hodnoverným dokladom pre ministerstvo pôdohospodárstva a toto to vidí tak, že sa tu jedná o pozemky o ktoré sa nikto neprihlásil, prípadne že sa jedná o pôdu už

dávno zomrelých vlastníkov bez právnych nástupcov.

Zdôrazniť chcem skutočnosť, že priestor na usporiadanie uvedených vzťahov k pôde je len v tomto roku. V máji budúceho roka, roka 2005, termín definitívne končí a od 1. septembra 2005 majú pozemky nezistených vlastníkov prejsť do vlastníctva štátu, ako pozemky opustené, ako pozemky o ktoré sa nikto nestará.

V súvislosti s možnosťou, či skôr nutnosťou vysporiadať právne pôdne vzťahy chcem upozorniť aj na druhý reštitučný zákon č.503/2003. Po zмене politického režimu v roku 1989, vošiel do platnosti zákon č.229/1991, ktorý stanovoval možnosti úprav vlastníckych vzťahov tak, ako boli do roku 1948. V tých prípadoch, kde boli nehnuteľnosti, poľnohospodárska a lesná pôda odňaté bez náhrady bolo možné uplatniť si jej prinavrátenie. Stanovený čas na uplatnenie tohto nároku bol však veľmi krátky a mnoho vlastníkov a dedičov o tomto zákone ani nevedelo, prípadne nevedelo, že vôbec boli vlastními, alebo dedičmi pôdy, ktorá bola zabratá bez náhrady. Štát im vlastne takýmto spôsobom majetok poštátnil. Bola to nespravodlivosť, ktorú parlament chce napraviť týmto zákonom a umožniť dodatočne uplatniť si nárok každému, komu bola pôda, či už poľnohospodárska, alebo lesná odňatá. Chcem zdôrazniť, že to platí aj pre podielnikov, ktorí sú vedení v Pozemkovom spoločenstve majiteľov lesov. Možnosť uplatniť si nárok podľa tohto zákona je však len do konca roka 2004!

Preto neodkladajte s uplatnením nárokov a konajte kým je čas!

Nárok na prinavrátenie vlastníctva si môže uplatniť každá oprávnená osoba formou žiadosti na Obvodný

Do pozornosti podnikateľom

Dokončenie - s. 1

podľa doterajších predpisov a chcú pokračovať aj po 1.5.2004, majú povinnosť sa registrovať v zmysle nových zákonov o spotrebných daniach formou podania písomnej žiadosti u nového miestne príslušného správcu dane. Úplné a vecne správne písomné žiadosti musia byť doručené na miestne príslušný colný úrad v termíne od 1.3.2004 do 31.3.2004.

Podnikateľské subjekty, ktoré chcú v rámci podnikateľskej činnosti nakupovať alebo predávať spotrebiteľské balenia liehu - liehoviny (napr. prevádzkovatelia reštauračných zariadení, bufetov, predajní potravín a iných obchodov, v ktorých sa predávajú liehoviny a pod.), majú v zmysle nového zákona rôzne oznamovacie povinnosti - napr. oznámiť miestne príslušnému colnému úradu začatie aj ukončenie podnikateľskej činnosti, mesačne oznamovať množstvo nakúpených a predaných liehovín ako aj liehovín v stave zásob. Tieto povinnosti za súčasne platnej legislatívy nemajú.

So znením spomínaných zákonov je možné sa oboznámiť na stránke www.zbierka.sk. Bližšie informácie z celej oblasti spotrebných daní je možné nájsť na stránke www.colnasprava.sk.

Pozn.: spracované podľa informácií Colného úradu v Trstenej

Katarína Kačalková

Z našej matriky

Narodili sa v roku 2003

Omasta Martin č. súp. 145, Gajdoš Šimon č. súp. 109, Ondříková Diana č. súp. 141, Kačaljaková Patrícia č. súp. 18, Betušová Sandra č. súp. 44, Ondřík Patrik č. súp. 248, Capík Jakub č. súp. 227, Hrabušová Monika č. súp. 134, Petercová Veronika č. súp. 238, Hrabušová Zuzana č. súp. 329

Zomreli v roku 2003

Ambróz Vulpíny, 77 r., Jozef Moravčík, 70 r., Anna Ondrejková, 86 r., Ema Janigová, 88 r., Jozef Omasta, 82 r., Anna Ondrejková, 53 r., Viktória Ondrejková, 73 r., Brigita Móciková, 83 r., Jozef Ondrejka, 78 r., Ema Kubovčíková, 89 r.

V piatok 9. 1. 2004 mohli v popoludňajších hodinách (do zotmenia) občania idúci okolo budovy Obecného úradu vidieť na strome pred budovou návštevníka - mladého kuvika. Tento vzácny návštevník krátko po 16:18 odletel...

pozemkový úrad, Nám. A. Hlinku 72, 034 71 Ružomberok, s tým, že žiadosť bude doložená dokladmi, ktoré stanovuje predmetný zákon.

Čie sú to kone, koničky, kone....

Mária Grafová

Ak sa o psovi hovorí, že je najlepším priateľom človeka zo živočíšnej ríše, potom o koňovi možno povedať, že je jeho najlepším pomocníkom. Človek od nepamäti zužitkováva jeho silu, múdrosť a poslušnosť pri náročných prácach okolo gazdovstva, či ako "dopravný prostriedok" na prekonávanie vzdialeností. Určite ste aj vy mali možnosť kochať sa jeho krásou a šikovnosťou pri vystúpení v cirkusovej manéži, či na pretekoch v jazdeckom parkúre, alebo jeho rýchlostou počas dostihov.

Zopár statných koníkov sme mali možnosť obdivovať aj my, počas nultého ročníka Pretekov gazdovských koní v Liptovskej Štiavnici. Myšlienka usporiadať preteky tohto druhu skrsla v hlave

štiavnického gazdu pána Jána Hrabušu, ktorý už mal pretekárske skúsenosti z podobného podujatia v Terchovej. Oslovil niekoľkých gazdov z okolitých dedín, sponzorov a zopár dobrovoľníkov, ktorí pomohli s prípravami. Vybral terén a pripravil trasu pretekov. Ostávalo už len dúfať, že Perinbabka na stanovený termín vypráši svoju snehovú perinu, aby sa sánkam lepšie šmýkalo.

Ráno, v deň pretekov bolo ako vyšité. Zubaté slniečko sa oprelo do pocukrovaných štiavnických lúk za dedinou, obloha bez obláčika sľubovala krásne počasie a tak sa pod Nižňanský medokýš začali zbiehať prví zvedavci. Mladší, starší, deti, celé rodiny aj s príbuzenstvom. Vyhrávala hudba, v bufete sa dalo kúpiť niečo na zahryznutie aj na zahriatie.

Všetko bolo pripravené iba..., iba sľúbení gazdovia so svojimi záprahmi akosi meškali.

Nakoniec sme sa predsa len dočkali a na štartovú čiaru sa postupne postavili súťažiaci so svojimi "tátošmi" zapriahnutými do drevených saní. Liptovskú Štiavnicu reprezentovali dvaja pretekári - Ján Hrabuša s kobyľou Micou a Roman Ondrejka a jeho žrebec Ben. Z Liptovských Sliachov k nám zavítali gazdovia Štefan Mihulec s koňom Mišom a Ján Likavčan nazval svojho žrebca tiež Mišo. Preteky pozostávali zo štyroch disciplín meraných na čas. V prvej mali gazdovia so záprahom saní absolvovať vytýčený okruh v čo najkratšom čase. Najrýchlejšie to zvládla Mica, ktorá do cieľa dobehla s takmer dvojminútovým náskokom. Druhá disciplína preverila ovládateľnosť koňa a

zručnosť kočiša. Okruh s ôsmymi prekážkami opäť najlepšie zvládla skúsená pretekárka Mica. V tretej disciplíne sa z koní stali diváci a pozorovali ako si ich gazdovia počínajú v roli koňa zapriahnutého do saní. Tu boli výsledky veľmi tesné a víťazstvo si vybojoval Vladimír Likavčan. Posledná disciplína bola dobrovoľná a kone si v nej zmerali svoju silu pri ťahaní kmeňov stromov. Ako najsilnejší sa ukázal kôň Mišo Štefana Mihulca. Celkovým víťazom pretekov sa stal gazda Ján Hrabuša a jeho Mica.

Preteky skončili, počasie vydržalo, ceny a diplomy boli rozdane, diváci aj pretekári spokojní. Ostáva poďakovať všetkým, ktorí prispeli darom, prácou, účasťou a dúfať, že o rok sa toto vydarené podujatie podarí zopakovať.

Niekoľko konských naj....

- najvyšším koňom na svete bol Sampson, shireský kôň (nar. v roku 1845), meral v kohútiku 21,25 hands (215,9 cm)
- najnižším koňom bola kobyľka plemena Falabella, merala len 35,5 cm,
- najdlhšie žijúcim koňom bol Old Billy, a to 62 rokov (1760 - 1882),
- najväčšiu záťaž utiahol dvojzáprah clydesdalských koní - 13 ton,
- najvyššiu prekážku (247cm) preskočil kôň Huaso v roku 1949,
- najdlhší skok - 840 cm - preskočil kôň Something v roku 1975,

Trošku konskej histórie

- cisár Caligula obdaroval svojho koňa menom Incitatus za jeho výnimočné úspechy na dostihovej (vozatajskej) dráhe mramorovou stajňou so žlabom zo slonoviny a s vlastnými sluhami,
- obľúbeným Napoleónovým koňom bol biely arabský žrebec Marengo. Dožil sa 38 rokov a jeho vypreparovaná kostra stojí v Národnom vojenskom múzeu v Standhurst (Anglicko). Kostre však chýba jedno kopyto,

Murphyho konské zákony

- Neposlušnosť koňa je priamo úmerná počtu prizeraajúcich sa ľudí.
- Pokiaľ pred prepravou koní skontrolujete prives, určite sa pokazí.
- Jeden kôň je málo, dva sú veľa.
- Sila vetra rastie priamo úmerne tomu, ako zle vám sedí klobúk.

Školské zvesti

Mária Grafová

V dňoch 19.1. - 21. 1. 2004 zisťovala Štátna školská inšpekcia stav a úroveň kvality výchovy a vzdelávania, podmienok a riadenia na našej škole a stav a úroveň zavádzania a využívania informačných technológií. Zo Správy o výsledkoch inšpekčnej činnosti vyplýva, že celkové hodnotenie školy je na priemernej úrovni, to znamená vyrovnanosť pozitív a negatív. Medzi pozitíva patria vnútorné a vonkajšie priestory vo vzťahu k počtu žiakov a vzdelávaciemu programu, formovanie environmentálnej výchovy, využívanie informačných technológií vo vyučova-

com procese a systém interakcie škola-rodina. Na vyššej úrovni by mal byť kontrolný systém, vybavenosť učebnými pomôckami a kvalifikovanosť učiteľiek.

29.1.2004 sme uskutočnili zápis do prvého ročníka školského roku 2004/2005. Z trinástich prváčikov, ktorí obdržali pozvánku sa na zápise zúčastnilo 11, z nich dvaja požiadať o odklad. V septembri sa teda budeme tešiť na Lukáša Cibulku, Alexandru Dvorskú, Jakubka Karlíka, Líviu Mrvovú, Jozefa Mušutu, Denisu Ondrášikovú, Lukáša Ondrejku, Michaelu Ondrejkovú a Matúša Svieženého.

Detský karneval

Všetci sme sa tešili na karneval. Každý chcel mať zaujímavú masku.

Konečne nadišla očakávaná sobota. Sála kultúrneho domu sa zaplnila pestrými maskami. Po príhovore pani riaditeľky sa rozprúdila hudba a všetci sme sa začali veselo zabávať. Každá maska dostala sladkú odmenu. Keď bola zábava v najlepšom, zrazu zhaslo svetlo. Bola úplná tma, ale my sme sa nebáli a zapálili sme sviečky. Aby nám nebolo dlho, losovala sa

tombola v ktorej bolo veľa cien od rôznych sponzorov aj od rodičov. Po tombole sme ešte súťažili a najmä veľa tancovali a zabávali sa.

Tento karneval bol rozhodne jeden z najlepších, pretože okrem nás detí, sa s nami zabávali aj rodičia. Už sa tešíme na ďalší ročník nášho tradičného školského karnevalu a dúfame, že bude ešte lepší ako ten terajší.

Ad'ka Mrvová
a žiaci 3.ročníka

Budúci prváci na návšteve v učebni Infoveku

Tešíme sa z výhry

Sobota 21. februára bola pre štiavnických školákov slávnostná. Prečo? Na podnet pozorného rodiča pána A. Slanicaya sme do TV Markíza, relácie KAKAO poslali práce našich žiakov o Liptovskej Štiavnici: kresbičky, pohľadnice, básničky, ktoré sa moderátorom Kakaa Mišovi a Ivovi páčili a tak nám za odmenu poslali spoločenské hry. Tešili sme sa síce na veľkého plyšového psa, ale s hrami sa môžeme hrať a na plyšáka by sme sa len pozerali.

23. 2. 2004 si naši žiaci zmerali svoje schopnosti a talent v prednese poézie a prózy v tradičnej školskej súťaži Hviezdoslavov Kubín. V poézii sa najviac páčil štvrták Matej Kubala, ktorý predniesol Tri groše od M.Rúfusa a próze bola najpôsobivejšia jeho spolužiačka Ľubica Uhrinová Spochabené zhuby od Márie Ďuričkove. Obaja žiaci budú reprezentovať našu školu na okresnom kole HK v Ružomberku.

Konečne - plyn v škole. V čase jarných prázdnin sa podarilo dobudovať a spojzdať plynovú kotelňu aj vďaka výdatnej finančnej podpore firmy NEUSIEDLER Ružomberok.

Turisticko-environmentálna vychádzka

Elena Vlniešková

Po bohatej snehovej februárovej nádielke prišiel veľký odmák. Mnohí sme si mysleli, že už je tu jar, pretože denné teploty boli také vysoké, že sme čakali kedy rozkvitnú kry, stromy, sneženky. No príroda nás neraz "milo" prekvapí. Po týždni sa nízke teploty objavili znova a s nimi opäť bohatá snehová nádielka, ktorá pokrývala celý kraj. Keď sme to videli, začali sme s deťmi rozmýšľať, ako toto prežijú naše zvieratka a najmä vtáčiky. Preto sme sa rozhodli, že im aspoň trochu pomôžeme. A tak sme v rámci ENV naším sýkorkám, vrabcom a ostatným operencom navarili vtáacie salámy a rozvešali sme ich na školskom dvore po stromoch a plotoch.

Aká bola naša radosť, keď sme mohli pozorovať, že sýkorky naše "darčeky" našli a v bohatých krdľoch sa na salámach hostili. Aj sme si ich fotograficky zvečnili.

Naša starosť bola ešte väčšia. Boli sme zvedaví, či má dost krmiva aj naša vysoká zver. Preto sme sa vybrali do Komornickej doliny ku krmelcu. Bol nádherný snečný deň, všade biela nádhera, čo zväčšovalo radosť z pohybu a pobytu v našej krásnej prírode. Deti sa veľmi všímavu pohybovali po vytýčenej trase. A mali sme šťastie. Pri "Snežnej jame" nás predbehla jedna srnka, na druhej strane nás pozorovala druhá. Niektorí nedokázali udržať prejavy nadšenia a vykriekli, čo bola veľká chyba, pretože toto krásne zvieratko

z veľkého strachu sa ukrylo v krovinách. Konečne sme sa ocitli pri krmelci. Zistili sme, že naši lesníci a poľovníci sa veľmi dobre starajú o svojich zverencov. Sena bolo dosť v krmelci i pri ňom. Podľa množstva stôp okolo sme zistili, že naša vysoká zver si pre potravu chodí pravidelne.

Domov sme sa vracali plný nových zážitkov. Po príjemnom pobyte na čerstvom vzduchu aj nám dobre chutil pripravený obed.

POUČENIE: Ak chceš niečo v prírode vidieť, pohybuj sa potichu!

Prošba za matky

Elena Vlniešková

Bože, prosím Ťa... Prosím Ťa za zázračnú bytosť. Daj deťom matky. Tak veľmi ich potrebujú. Prosím Ťa aj za seba a svojich priateľov, ktorí túžime po nezávislosti, ktorí sme často krutí, drzí, nespravodliví. Matka je tá najcennejšia bytosť. Milujúca, nežná, odpúšťajúca, chápacá, priateľská, trpezlivá, vytrvalá, láskavá, mierna, pokojná, tolerantná, starostlivá, obetavá. **NAJLEPŠIA.** Jej dlane skrývajú všetky naše slzy, smútky, trápenia, zármutok, ale aj radosť, smiech a úsmevy. Dala nám ten najcennejší dar z lásky, pre lásku a s láskou. **ŽIVOT.** Matka, ktorá má pre nás milé slovo, úsmev, nežné pohladenie, objatie za akýchkoľvek podmienok. **MATKA, KTORÁ NÁM ODPUSTÍ ČOKOLIEK.** Matka, ktorá nás nosila na rukách, čítala nám rozprávky, tíšila nás, keď sme mali zlé sny. Matka, ktorá

nám utierala slzy, fúkala ranky, ktorá pri nás prebdela mnoho nocí. **NECHCELA ZA TO NIČ.** Jej odmenou sme boli my samotní.

"Matka je ruka, ktorá pokýva kolísku, hýbe svetom" - povedal R.M.Rilke. Lásky matiek hýbe svetom, robí našu spoločnosť lepšou, jemnejšou. Je silnejšia ako čokoľvek iné, nič ju nedokáže zlomiť. Je silnejšia ako pud sebazáchovy, lebo matka miluje svoje **DIETĽA VIAC AKO SEBA.**

Aj v dnešnej uponáhľanej spoločnosti každé dieťa potrebuje matku. Nedá sa nikým a ničím nahradiť. **PROSÍM ŤA,** daj nech má každé dieťa na matku čo najkrajšie spomienky a nech sa táto prosba dotkne každého ľudského srdca.

(podľa nočných dialógov)

Najvrúcejnejší cit

Všetko to najkrajšie na tomto svete, sa dieťa naučí od svojej matky. Objaviť vôňu v rozkvitnutom kvete, ochutnať nektár lásky sladký.

Pochopiť, prečo je tráva zelená a mráz štípe. Čo je to domov a ako chutia teplé koláče. Prečo sa sny snívajú nielen keď spíte, prečo mama pred deťmi nikdy neplače.

Mama prijíma život odvážne a pokorne. Stále je mladá aj keď čas tak rýchlo letí. Svojou láskou brány k srdcu ľahko odomkne, v očiach jej kvitnú všetky lúčne kvety.

Nedotkneš sa v živote väčšieho blahobytu, neobjavíš na svete vzácnejšie diadémy, ako je sila jej vrúcneho citu, jej láska je najväčším bohatstvom na zemi.

Monika Kubalová

Dobrá novina

Ján Belko

Počas vianočných sviatkov Hnutie kresťanských rodín na Slovensku eRko organizuje koledu Dobrá novina. Uplynulé Vianoce sa vo viac ako 750 farnostiach a filiálkach po celkom Slovensku konal už 9. ročník tejto akcie zameranej na pomoc deťom v Afrike. Do koledovania sa zapojilo okolo 20-tisíc koledníkov, aby svojou malou, ale originálnou službou pomohli aspoň trochu pretvoriť svet. Dobrá novina svojou pomocou podporuje boj proti AIDS, rôzne vzdelávacie projekty, rozvojové regionálne projekty... Ťažiskovým projektom posledného ročníka je Nemocnica Panny Márie Nepoškvrnenej v Mopuordite. Nemocnica sa nachádza v južnom Sudáne, v diecéze Rumbek. Každé tri mesiace sa v nej striedajú slovenskí lekári,

aby poskytli ambulatnú starostlivosť alebo odoperovali ťažko chorých pacientov pripútaných na lôžko.

V našej farnosti sa koleda organizovala už po tretíkrát, pričom 18 koledníkov bolo rozdelených do troch skupín. Koledníci chceli aj

s Vašou pomocou prispieť k ohlasovaniu nádeje, viery a lásky počas Vianoc a zároveň pomôcť svojim kamarátom z najchudobnejšieho kontinentu. Dobrá novina vyzbierala vo filiálke Liptovská Štiavnica 11.540,- Sk. Vyzbierané peňažné prostriedky boli

poslané na bankový účet eRka v Ľudovej banke.

Touto cestou Vám chceme ešte raz srdečne poďakovať za prijatie koledníkov do svojich príbytkov, vypočutie a finančnú podporu. Srdečné Pán Boh zaplať.

Zo života ČK v našej obci

Edita Haluzová

Dňa 6. 2. 2004 sa konalo výročné zhromaždenie členov SČK. Hodnotila sa činnosť spolku za rok 2003 a hospodárenie s finančnými prostriedkami. V diskusii sa poukázvalo na čoraz horšiu sociálnu situáciu na Slovensku a taktiež aj v našej obci. Hovorilo sa aj o tom, ako by mohol ČK pomôcť pri riešení tohoto problému. Ako jednu z alternatív vidíme v užšej spolupráci obecného zastupiteľstva s našim spolkom. Riešenie sociálnych problémov je veľmi citlivou oblasťou, ktorá si vyžaduje dokonalú znalosť problémov každej jednej rodiny i jednotlivca, ktorí sa ocitli v zlej finančnej situácii. Ďalej je to o ochote týchto ľudí signalizovať svoje potreby a v pokore prijať

ponúknutú pomoc. Viackrát sme vás už informovali o našej charitatívnej akcii "Sami seba". 2 krát do roka robíme zber obnoseného šatstva obuvi a hračiek. Zozbierané veci ponúkame bezplatne občanom v hmotnej núdzi, ktorí nemajú dostatok finančných prostriedkov na zakúpenie si vecí nových. Vo vianočnom To i To sme uverejnili anketu, v ktorej sme chceli preveriť vaše znalosti z poskytovania prvej pomoci. Troch z vás, ktorí by správne odpovedali sme chceli odmeniť peknou knihou. Žiaľ, do dnešného dňa sme žiadnu odpoveď nedostali.

V roku 2002 sme pripravili a rozniesli do všetkých domácností anketu, v ktorej sme sa chceli dozvedieť kto a akú pomoc by potreboval. Jednalo sa hlavne e opatrovateľskú

pomoc, pomoc pri nákupoch a upratovaní, donáške stravy a pod. Niektorí z vás sa aj vyjadрили, ale zabudli sa podpísať a tak sa naša iniciatíva minula účinkom.

Veľa z vás v týchto dňoch

pocítilo "úpravu" sociálnych dávok. Určitá časť finančnej dávky je podmienená ochotou nezamestnaného zapájať sa do verejnoprospešných prác. Vyvíjať aktivitu sa dá aj činnosťou

Pokračovanie - s. 8

Bolí vás žalúdok?

Edita Haluzová

Blížia sa veľkonočné sviatky a my si opäť doprajeme jedla, ktoré nadmerne zaťažuje žalúdok a črevá. Hovorím o jedlách ako sú údeniny, vyprážené a pečené mäso, sladkosti, kofeín, alkohol, nikotín.

Potraviny delíme do troch skupín: Prvou skupinou sú potraviny zásadité.

Medzi ne patria: zemiaky, zelenina - okrem hrášku, fazule, špargle a artičokov, sója, čerstvé klíčky, ovocie - okrem citrónov, mlieko, bylinkové čaje - okrem kyselinotvorných ovocných čajov a čaju šípkového, smotana, mandle, slnečnicové jadierka, bylinky.

Ďalej sú to potraviny neutrálné.

Patria sem: maslo, čerstvé lieskové oriešky, za studena lisovaný slnečnicový a olivový olej. A nakoniec potraviny kyselinotvorné.

Sem patrí: mäso, ryby, plody mora, mliečne výrobky - tvaroh, tvrdé syry, múčne výrobky - koláče, pečivo, cestoviny, sendviče, ryža, orechy, strukoviny, celozrnné výrobky, sucháre, konzervované ovocie a zelenina, vaječný bielok, káva, čierny čaj, kakao, alkohol.

Keď si dobre všimnete tento zoznam zistíte, že počas sviatkov ste konzumovali prevažne kyselinotvorné potraviny a teraz máte problémy so zažívaním. Navyše vás trápi únava, ste podráždení, všimli ste si aj zvýšenú agresivitu u vašich detí. Tieto problémy vyvolalo prekyslenie vášho organizmu. Najjednoduchším liekom na podráždený žalúdok je diéta, ktorá môže byť často upravená, alebo zlepšiť zhoršený zdravotný stav. Dôležité je aj prispôso-

biť množstvo skonzumovaného jedla vašej hmotnosti.

Pri nadmernej hmotnosti sa snažíme znížiť príjem kalórií a jedlo si rozdeliť na 4-5 dávok, aby ste sa zbavili pocitu "prázdneho" žalúdka.

Diétu môžeme rozdeliť na dva typy. Pri "dráždivom" žalúdku s prejavmi pálenia záhy, grgania, zvracania kyslého obsahu, pálenia v nadbrušku až kŕčov, ťažkosti vyvoláva dráždivá potrava. Vtedy volíme šetriacu diétu. Zo stravy vylúčime koreniny, prepražené tuky, potraviny s väčším množstvom celulózy - tvrdá zelenina, šupka z ovocia, kôstkové ovocie, zverina, aromatické syry, kofeín, alkohol a nikotín. Dobré sa znáša smotana, vajcia, jemné syry.

Pri tzv. "chabom" žalúdku ťažkosti nie sú také výrazné ako pri "dráždivom" žalúdku. Z príznakov si spomeňme zlú chuť v ústach, zápach z úst, nechúť do jedla, nutkanie na zvracanie, grganie, volíme ľahko stráviteľné jedlá. Vyhýbame sa jednotvárnym kašovitým

jedlám a na zlepšenie chuti používame bylinkové korenie ako je pažítka, petržlenová a zelerová vňať, rasca, biele korenie, koriander, bazalka, majoránka, šalvia, rozmajrín. Skrátka pestrú a teplú stravu bohatú na vitamíny.

Citliví ľudia reagujú bolesťami žalúdka a črevnými ťažkosťami aj na rôzne stresové situácie. Pri takýchto ťažkostiach je dobre siahnuť po osvedčených bylinkových čajoch, ktoré nám prinesú úľavu.

Recept: 2 čajové lyž. sekaného listu medovky zalejeme 1/4 l vriacej vody, necháme luhovať 10 min. a pijeme nesladený 1-3 krát denne najlepšie pred jedlom.

Môžeme si urobiť aj kombinovaný čaj s viacerých liečiviek. 20 g koreňa archangeliky, 10 g vňate rebríčka, medovkového listu, kvetu pomarančovníka a listu jahody. Opäť 2 čajové lyž. zalejeme 1/4 l vriacej vody, luhujeme 15 min. a pijeme 1-3 šálky nesladeného čaju počas dňa.

Pri nechutenstve a nedostatku žalúdočnej kyseliny pijeme čaj z 10 g pomarančovej kôry, vňate zemežlče, a šípok, 1 káv. lyž. zalejeme 1/4 l vriacej vody. Luhujeme 5 min. a pijeme nesladený 1/4 h. pred jedlom. Pri poruchách trávenia a na podporu žalúdočnej činnosti pijeme lipový čaj. 4 poliev. lyžicu lip. kvetu zalejeme 1/4 l vriacej vody, luhujeme 15-20 min. Pijeme nesladený viac krát denne. Gastritída - prudký zápal sliznice žalúdka: kombinujeme kvety harmančeka - 20 g s listom medovky - 5 g, alebo listom mäty piepornej - 5g. Užívame tzv. otáčavou metódou. 3 polievkové lyž. prelejeme 1 l vriacej vody, 10 min. necháme vyluhovať, scedíme, prelejeme do termosky. Ráno pred vstávaním, teda ešte v posteli vypijeme 3 šálky horúceho čaju. Potom si na 5 min. ľahneme na chrbát, potom na 5 min. na brucho po 5 min. na pravý a ľavý bok.

Kto ráno trpí nechutenstvom a nemôže raňajkovať, mal by pred jedlom zjesť za lyžičku marmelády z trnky,

Pokračovanie - s. 9

Zo života ČK v našej obci

Dokončenie - s. 7

v mimovládnych organizáciách. Jednou z nich je aj SČK.

Veľmi ma podráždili slová pána premiéra v nedeľnej relácii "O päť minút dvanásť". Tvrdil v nej, že vláda vytvorila 30 000 nových pracovných miest, ale veľa ľudí nie je ochotných pracovať. Vraj ich predchádzajúci sociálny systém svojou benevolenciou priam nabádal k tomu, aby si nehľadali prácu. Neverím, že väčšina ľudí radšej živorí zo "žobračenký", ako by mala prijať prácu a tak si zabezpečiť znesiteľné existenčné podmienky a zbaviť

sa pocitu nepotrebnosti. Naši ľudia sú väčšinou pracovití, chcú slušne žiť, ale potrebujú podmienky na to, aby sa im oplátilo pracovať. Na to je potrebné patričné finčné ohodnotenie, aby mohli za prácu cestovať, aby matky, ktoré sa rozhodnú pracovať, pre zlepšenie domáceho rozpočtu mali dostupné predškolské zariadenia. V našom štáte je jeden obrovský problém. Nie je dostatok nájomných bytov. Takmer všetky sú v osobnom vlastníctve a človek, ktorý sa rozhodne ísť ďalej za prácou má veľké problémy s ubyto-

vaním. Sú to všeobecne známe veci o ktorých sa vie, ale ktoré sa neriešia a preto je teraz sociálna situácia taká, aká je.

Bolo by dobre, keby ste sa k týmto problémom sami vyjadрили. Stačí úplne anonymne napísať svoj názor a upozorniť nás na osamelých ktorí by potrebovali našu pomoc, prípadne napíšte svoje nápady ako by sa dali niektoré problémy riešiť. Lístky prosím doneste na obecný úrad, kde si ich pozorne prečítame a budeme ich riešiť aj za pomoci obecného zastupiteľstva.

Prečo pestovať v záhradke šalviu

MUDr. Gabriela Tereková

Šalvia je pestovaná rastlina. Má rada teplé a suché podnebie, slnečnú polohu, výživné a priepustné pôdy.

Pozor! V zložení sa líši od šalvie lúčnej.

Naši predkovia dali vzniknúť prísloviu: "Kto má v záhradke šalviu, k tomu nechodí lekár."

Zbierame list alebo vňať.

Šalviový list svojim tvarom pripomína miechu a tak nás ani neprekvapí, že šalvia je prostriedkom ovplyvňujúcim miechu. Pôsobí proti chveniu, bolestiam a ochrnutiam.

Bežne vieme, že šalvia je výborným prostriedkom na kloktanie. Do šálky nálevu však treba pridať jednu čajovú lyžičku šalviovkej tinktúry, pretože niektoré látky v šalviu nie sú rozpustné vo vode.

Čerstvé lístky rozotreté o zuby ich krásne vyčistia.

Niektorí ľudia trpia nízkym tlakom. Prostriedok k zvýšeniu krvného tlaku získame ak šalviu macerujeme 10 dní v silnejšej režnej pálenke, čerstvú bylinu v pomere 1: 4, sušenú 1: 6. U žien stačí jedna čajová lyžička denne, u mužov dve tri čajové lyžičky.

Pri pásovom opare prelejeme jednu polievkovú lyžicu šalvie a majoránky šálkou vriacej vody a necháme 10 minút luhovať, precedíme a pijeme trikrát denne jednu šálku pred jedlom.

Starý slovinský recept proti cukrovke doporučuje behom dňa zjesť 5 - 7 lístkov surovej šalvie.

Pozor! Šalvia nie je určená k dlhodobému podávaniu, mohlo by dôjsť k predávkovaniu. Nepoužívajte výťažky zo šalvie viac ako mesiac.

Šalvia je vhodná pre taký typ ľudí, ktorí sa nevedia sústrediť na prácu, majú myseľ zaneprázdnenú zbytočnými starosťami. A tu nám šalvia pomáha vyčistiť myseľ od zbytočnosti a vytríbiť jednotlivé názory a snahy.

Očista myšlienok je rovnako dôležitá ako podávanie výkonu.

Bolí vás žalúdok?

Dokončenie - s. 8

alebo jarabiny. Pri zlom trávení bielkovín, sa odporúča zjesť na lacno niekoľko kúsčkov čerstvého, alebo konzervovaného ananásu. Hnačky u detí aj dospelých zastavíme olúpavým nastrúhaným jablkom, samozrejme bez cukru.

Kto má opačný problém - tvrdú stolicu raz za niekoľko dní, nech skúsi osvedčený prostriedok starých materí. 2 polievkové lyžice ľanového semena vmiešať do pohára letného mlieka, jogurtu, alebo tvarohu.

Užívať dlhodobo a pravidelne vždy večer.

Na záver chcem dostať do vašej pozornosti jednu liečivú rastlinu, ktorú určite dobre poznáte, ale ste nemali tušenie o jej liečivých vlastnostiach. Ide o laskavec - latinsky *Agarata L.*, ktorú ľudovo volajú aj "svinská burina". Je to kozmopolitný druh, ktorý sa vyskytuje takmer na celom svete. Hlavné využitie laskavcového semena je vo forme výživového doplnku, založeného na

poznatkoch Mayov a Inkov, ktorí považovali laskavec podobne ako my zemiaky, za druhý chlieb. Výrobky z laskavca sa využívajú v bezlepkovej diéte pre tých, ktorí trpia chorobou, ktorá má názov celiakia

a ide vlasne o neschopnosť organizmu tráviť potravu z obilovín. S pestovaním laskavca sa začalo už aj v Čechách, na Morave a na Slovensku. Najčastejšie sa používa ako pseudocereália, energetická

a technická rastlina, krmovina, zdroj prírodného farbiva, zdroj bielkovín, oleja a škrobu. Tiež vo farmaceutickom priemysle a kozmetike.

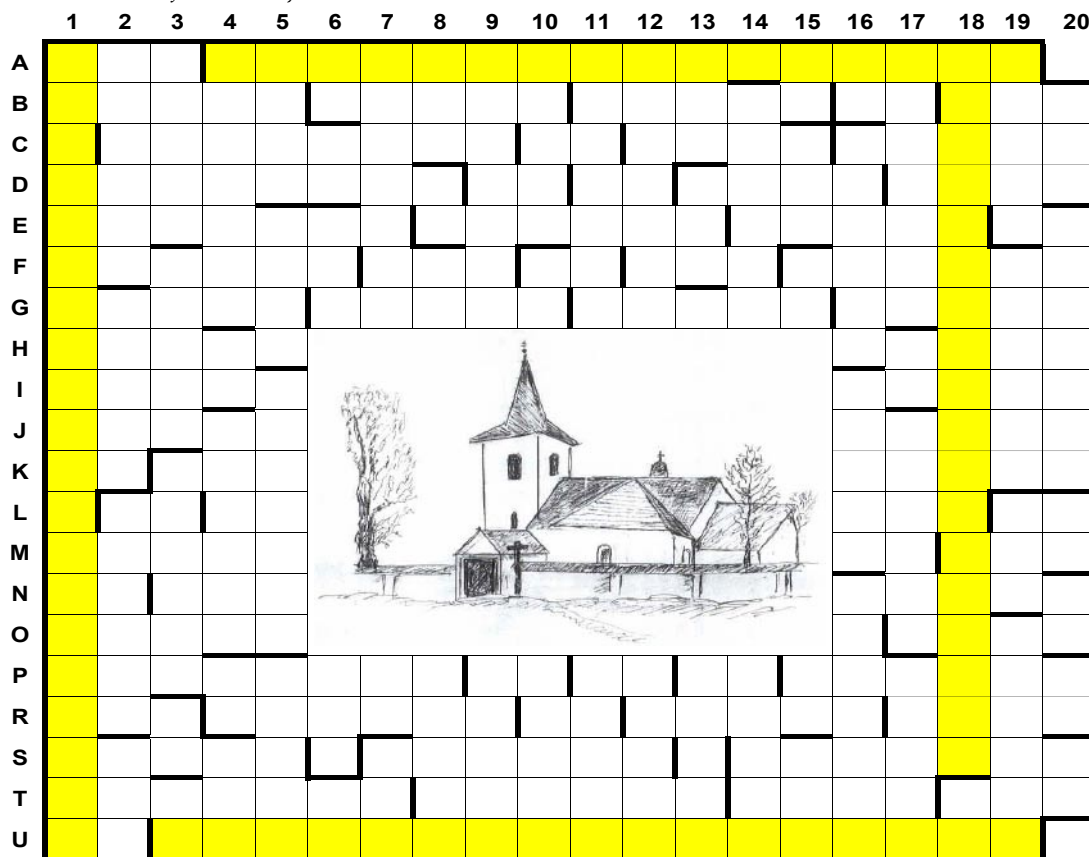
Vzácne myšlienky z knihy Lucie Jesenskej: KNIHA O ŽIVOTE

- Milovať znamená žiť životom toho, koho miluješ. (*Tolstoj*)
- Kto vôbec nemiluje víno, ženy a spev, zostáva celý život iba hlupákom. (*Luther*)
- Je strašné, že nemôžeme žiť ani so ženami, ani bez nich. (*Byron*)
- Len vďaka láske sa udržiava a napreduje život. (*Turgenev*)
- Nikto nemiluje život tak ako starý človek. (*Sofokles*)
- Kto sa stále pozerá na hodinky, stráca v živote veľa času. (*Gundelrov*)
- Život by bol rajom, keby všetci ľudia boli takými, za akých sa pokladajú. (*Scorell*)
- Keď treba v živote urobiť dôležitý krok, muž sa pýta: Čo poviem? - A žena: čo si vezmem na seba? (*Hubbard*)
- Každé ráno je malý život, každé prebudenie je malé narodenie, každé ráno je malá mladosť a každé zaspávanie je malá smrť. (*Schopenhauer*)
- Jedinou úctou hodnou Boha je poctivý život. (*Seneca*)
- Ježiš vraví: "Ja som cesta, pravda i život." (*Evanjelista Ján*)

pre čitateľov vybral Štefan Dírer

Tajnička

Kostol Všetkých svätých stojí pri ceste z Ružomberka do L. Štiavnice a patrí medzi najstaršie stavby v okrese. Bol postavený asi v 13. storočí. Prvá zmienka je z 30. rokov 14. storočia, keď tam pôsobil farár Bartolomej. Zachovalo sa veľa ústnych podaní, napr. že už r. 1242 si na jeho kamenných častiach dverí tatári brúsili šable. Z novších čias - že keď prestali v kostole slúžiť bohoslužby, lipa, ktorá je pri kostole začala vysychať a keď bohoslužby obnovili, lipa ožila a rozkvitla. Keď začiatkom 20. storočia chceli neprajníci kostol zbúrať, urobili štiavničania zbierku na opravu a údržbu. Spomenieme aspoň jednu veriacu, ktorá venovala svoj majetok - v tom čase asi 50 000,- Kč - na opravu a údržbu. Volala sa F. Capíková. Matrikár, kronikár a pisateľ Pamätnej knihy L. Štiavnica medziiným píše o stavbe kostola: "Avšak jedno je isté ..." - dokončenie v tajničke krížovky.

Vodorovne:

- A. pracovať ihlou - PRVÁ ČASŤ TAJNIČKY
 B. nie svetlo - jazero v horách - porast lúky - okrem iného skr. - len česky
 C. rímska 1 - obyvateľ USA - česky ku - stále - prisviďč. súhlas
 D. teloveďa - dvojhľaska - popevok - polia - budovy
 E. plietli ste - trochu strekla - grécke mesto (Volos) - pretlač na znám.
 F. stával sa nežný - moja taliansky - dve rímske jednotky - otázka na miesto - väčšou obcou
 G. teleso podobné veži - maska - mesto vo Francii (Nancy) - stupaj
 H. citovanie - urob oslavu
 I. patriaci Etké - šabla po česky
 J. málo - zaplátal
 K. ekonom. akad. skr. - časť rastliny nad

zemou - zomierala

- L. dusík - lantán - astát - čulý pohyb - predložka
 M. Himaláj. medveď - povzdych - skratka sinus
 N. rieka pri omsku - perie maďarsky (tol) - vojenský rozkaz
 O. nebdela - polomer - druh voňavej rastliny
 P. patriaci talianovi - molybdén - skratka National United - za niečím - ručná strelná zbraň
 R. bývalý jednotk. obchod - odpodnul - časť otázky - druh - nadutosť
 S. potreba veslára - rímsky 100 - koľajovým doprav. prostriedkom - tona - Beta si žiada
 T. príslušníci veľkého národa v Ázii - uber - druhej - súhlas aj zvolanie
 U. popevok - DRUHÁ ČASŤ TAJNIČKY

Zvisle:

1. TRETIA ČASŤ TAJNIČKY
 2. majetok - mesto v Nórsku (Hitra) - ozdoba na uniforme - Španielska kráľovna
 3. tá vlastnil - časť vajca - prvok značky Ta - veľká oska - ruský súhlas
 4. kvet - citosl.údivu - slabol, chorel - skr. Industrial Operation - log po česky
 5. býk španielsky - svätý cudzoslovne (sent) - nadišla - patriace Adovi
 6. ľudoop - 999 rímsky tlknutie - opak dňa - istý počet skr.
 7. patriaci rodu vlkov - obyvateľ pralesa - chystaj váru
 8. moja latinsky - šport. skratka - koncovka zdrobnelín - patriaci volovi
 9. a snival - opak starého
 10. druh hracej karty - prvá dvojhľaska - malým okom

11. patriaci Etelke - manželka gr. kráľa (Nioba)
 12. druh kvetiny - vydaj úsmev
 13. prikazuj - zástup - dusík - trochu natri
 14. urán - muž, ktorému umrela manželka - časť obežnej dráhy
 15. ruský súhlas - druh slona - zámeno - skratka na adrese - Ene
 16. medz.zn.automobilov Rumunska - veľké telesko - hundre - kamarát
 17. prosba - zvratné zámeno - žalúdkom - komora pejor.
 18. ŠTVRTÁ ČASŤ TAJNIČKY - nie česky
 19. ležiačky - opiekol, ohorel - zápor - to si prajem
 20. Napoleonov maršál - stávala sa tmavou - značka ruských lietadiel - hľa krajovo - povzdych

Ján Vulpíny

Riešenia z čísla 4/2003:

Tajnička: Nebyť milovaný je nešťastie, ale skutočné nešťastie je nemilovať.

Výhercovia: Tajnička: 100 Sk získava: Martin Macko, Piešťany.

Riešenie tajničky odovzdávajú v kancelárii obecného úradu. Dvoch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 100 Sk.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Šéfredaktor: RNDr. Dušan Dírer. Zástupca šéfredaktora a DTP: Michal Ondrejka.

Redakčná rada: Mária Grafová, Edita Haluzová, Katarína Kačalková, Dušan Lauko, Ladislav Slanicay, Elena Vlniešková, Ján Vulpíny. Povolene OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.

Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 39. Internet: <http://www.liptovskastiavnica.sk/toito>